

Křesťanský optimismus je optimismus velikonoční. Křesťan, optimista, netvrdí naivně, že všechno dobře dopadne, nýbrž s posvátnou vážností věří, že se i tehdy, když se něco nezdaří nebo skončí tragicky, Božím zásahem nevyzpytatelným způsobem změni to negativní v klad. Je velmi snadné být optimistou, když se vše daří. Náš křesťanský optimismus je optimismus velikonoční, to znamená, není žádným lehkomyšlným životním optimismem při dobrém počasí, nýbrž je to optimismus zmrtvýchvstání, který prošel bouřemi a krupobitím a přežil smrt. Je to optimismus mimo noc a mlhu, mimo zlo a smrt a mimo čas, optimismus, pro který je vhodné spíše označení důvěřivě spoléhání.

Henri Boulad – Všechno je milost

Každá neděle je oním osmým dnem po Velikonocích, kdy se učedníci shromáždili v domě. To nás přirozeně zavazuje k prohlubování a ke srovnání mezi našimi současnými nedělními shromážděními a prvním křesťanským společenstvím.

Vnější podoba mezi oběma je v zásadě totožná. Také my jsme se zde shromáždili prvního dne po sobotě, abychom naslouchali apoštolskému učení, lámali chléb a společně se modlili. Také my uslyšíme pozdrav Vzkříšeného, který říká: Pokoj vám. Neuvídíme ho osobně, nemůžeme vložit prst do jeho boku, jako to udělal Tomáš; Ježíš však přijde a přítomní se prostřednictvím svého slova a své svátosti. On sám ale řekl, že je pro nás lepší v něho věřit, aniž bychom ho mohli fyzicky spatřit.

U prvních křesťanů se jednalo o živé společenství, v němž se lidé vzájemně poznávali a vnímali jako učedníci stejného Pána a jako bratři a sestry. Z takového společenství pak odcházeli povzbuzení a připravení přijmout každodenní námahu a starosti. Dojem, který to vzbuzovalo v pohanech, když křesťané opouštěli svá shromáždění, zachytil Tertulián ve slovech: Jen se podívejte, jak se milují!

Co nám jenom chybí, abychom mohli něco podobného také uskutečňovat?

Osmý den po Velikonocích byli učedníci v domě, když vstoupil Ježíš zavřenými dveřmi, zdržel se mezi nimi a řekl: Pokoj vám! Právě teď i do našeho společenství vstupuje Ježíš, zůstává tu s námi a nabízí nám svůj pokoj. My v něm společně s Tomášem poznáváme a vyznáváme našeho Pána a Boha. Prosme ho o to, aby z nás vytvořil opravdové společenství sjednocené v jeho jménu.

Raniero Cantalamessa – Slovo a život – cyklus A

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Francis J. Moloney – Evangelium podle Jana – Sacra pagina; Felix Porsch – Evangelium sv. Jana – Malý stuttgartský komentář; Petr Karas – Boží slovo na každý den; Misál na každý den liturgického roku; Angelo Scarano – www.pastorace.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti.
Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

2. neděle velikonoční – cyklus A

27. dubna 2014

¹⁹Když byl večer prvního dne v týdnu, přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřeny. Stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ ²⁰Po těch slovech jim ukázal ruce a bok. Když učedníci viděli Pána, zaradovali se. ²¹Znovu jim řekl: „Pokoj vám! Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ ²²Po těch slovech na ně dechl a řekl jim: „Přijměte Ducha svatého. ²³Komu hříchy odpustíte, tomu jsou odpuštěny, komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou.“ ²⁴Tomáš, jeden ze Dvanácti, zvaný Blíženec, nebyl s nimi, když Ježíš přišel. ²⁵Ostatní učedníci mu říkali: „Viděli jsme Pána.“ On jim však odpověděl: „Dokud nevidím na jeho rukou jizvy po hřebech a nevložím svůj prst na místo hřebů a nevložím svou ruku do jeho boku, neuvěřím.“ ²⁶Za týden byli jeho učedníci zase uvnitř a Tomáš s nimi. Ježíš přišel zavřenými dveřmi, stanul mezi nimi a řekl: „Pokoj vám!“ ²⁷Potom vyzval Tomáše: „Vlož sem prst a podívej se na mé ruce, vztáhni ruku a vlož ji do mého boku; a nebuď nevěřící, ale věřící.“ ²⁸Tomáš mu odpověděl: „Pán můj a Bůh můj!“ ²⁹Ježíš mu řekl: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a přesto uvěřili.“ ³⁰Ježíš vykonal před svými učedníky ještě mnoho jiných zázraků, ale o těch v této knize není řeč. ³¹Tyto však jsem zaznamenal, abyste věřili, že Ježíš je Mesiáš, Syn Boží, a s vírou abyste měli život v jeho jménu.

Jan 20,19-31

Úvod k meditaci

Evangelista popisuje, jak Pán přichází poprvé po zmrtvýchvstání mezi své učedníky. Nezahrnuje je výčitkami za jejich předchozí zbabělé chování. Naopak, nabízí jim hned prvními slovy jeden z největších darů: dar pokoje. Přijímám a otevírám se pokoji Zmrtvýchvstalého, který zlomil moc zla a smrti? Přijímám i jeho dar odpuštění? Žiji ve stavu odpuštění a pokoje s lidmi kolem mne?

Výklad biblického textu

Kontext: Žádné dveře nejsou tak pevně zavřené ... pro Krista. Žádný zámek, ani závora jej nemohou zastavit. On je ten, který rozrazil bronzovou bránu a železnou závoru podsvětí (srv. Žl 107,16), on je ten, který přichází i zavřenými dveřmi. V obou případech vyvádí člověka z vězení smrti, strachu, uzavřenosti. Přichází,

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
Sk 2,42-47

2. čtení:
1Petr 1,3-9

Evangelium:
Jan 20,19-31

Srovnání:
Lk 24,36-43;

Jan 17,18;

Sk 1,8;

Mt 16,19;

18,18;

Jan 11,16;

Jan 19,18.34;

Jan 20,19;

Jan 20,25;

1Petr 1,8;

Jan 21,24-25;

Jan 11,27; 3,15;

1Jan 5,13

aby člověka vysvobodil. A nepřichází s prázdnou: dává dar pokoje. Dar pokoje silnější než strach z okolí, než úzkost o vlastní život. Kristus totiž osvobozuje od starého člověka ovládaného strachem, uzavřeného do sebe, neschopného vyjít ze sebe a nabídnout druhým osvobození, nový život.

(podle *Angela Scarana*)

K tématu

Je zajímavé dívat se na Jana a jeho charakterové rysy v porovnání s dalšími Ježíšovými učedníky. Jan je přítel, Petr vůdčí postava, skála, Natanael student, Tomáš kritik, Jidáš tragická postava, Ondřej a Jakub patří k těm starším, kteří přivádějí k Ježíši mladší učedníky. Všichni mají rozdílná nadání a charaktery a od Ježíše dostávají odlišné úkoly.

Učedník, kterého Ježíš miloval, je uváděn jako autor Janova evangelia. Věděl, jak ostatní evangelisté popsali Ježíšův život, a napsal zcela jiné evangelium. Jeho láska mu umožňovala dívat se do hlubiny. Jako nikdo jiný měl vhléd do Ježíšova srdce a poskytl nám zprávu o Ježíšových nejhlubších pohnutkách. Odvážně zvolil srozumitelnou a uměleckou literární formu, aby dal zazářit záměrům Ježíšova srdce.

Církev dnes musí hledat taková hořící srdce, jaké měl Jan. Z nich se mohou zrodit nové věci. Druhý vatikánský koncil svolal navzdory mnohým obavám papež, který přijal jméno Ježíšova přítele. Byl Ježíšem tak nadšen, že překročil všechny hradby a Duchu, který vane, kudy chce, poskytl široký prostor. Jeho odvaha vzešla z lásky. Nic si nepřejí toužebněji, než aby se dnes mezi mládeží našli jednotlivci, kteří tuto lásku pocítí, rozeznají a pak se odváží velkého rozhodnutí.

kardinál Carlo Maria Martini, Georg Sporschill – Hovory v Jeruzalémě

V dnešním evangeliu se apoštolu Tomášovi dostává zkušenosti Božího milosrdenství, které má konkrétní tvář, tvář Ježíše, Zmrtvýchvstalého Ježíše. Jak reaguje Ježíš? Trpělivostí: Ježíš neopouští tvrdohlavého Tomáše v jeho nevěře; dává mu týden času, nezavírá mu dveře, čeká. A Tomáš uznává svůj nedostatek, malou víru. „Můj Pán a můj Bůh“ – tímto jednoduchým zvoláním plným víry odpovídá na Ježíšovu trpělivost. Nechává se prostoupit božským milosrdenstvím, které vidí před sebou, v ranách na rukou i nohou a v otevřeném boku; opět nachází důvěru: je novým člověkem, nikoli již nevěřícím, ale věřícím.

A připomeňme si také Petra, který třikrát zapře Ježíše právě tehdy, kdy mu měl být nejvíce nablízku; a když klesá na dno setkává se s Ježíšovým pohledem, který mu trpělivě a beze slov říká: „Petře, neměj strach ze své slabosti, důvěřuj mi“ a Petr pochopí, pocítí laskavý Ježíšův pohled a rozplácí se. Jak krásný je tento Ježíšův pohled – jaká něha! Bratři a sestry, nikdy neztrácejme důvěru v trpělivé milosrdenství Boží!

Pomysleme na dva učedníky z Emauz, krácející se smutkem v tváři a bez naděje. Ježíš je však neopouští: jde spolu s nimi a nejenom to! Trpělivě jim vysvětluje Písma, která se vztahují k Němu a zůstává s nimi, aby společně usedli k jídlu. Tak si počíná Bůh: není netrpělivý jako my, kteří často chceme všechno a hned i ve vztahu k lidem. Bůh je vůči nám trpělivý, protože nás má rád, a kdo má rád, chápe, doufá, důvěřuje, neopouští, nepálí mosty, dovede odpustit. Pamatujme na to ve svém křesťanském životě: Bůh nás vždycky očekává, i když se vzdálíme! On však není nikdy daleko a vrátíme-li se k Němu, je připraven nás obejmout.

Papež František – z Radia Vatikan

Téhož dne večer – prvního dne po sobotě – když byli učedníci ze strachu před židy shromážděni za zavřenými dveřmi, přišel Ježíš, postavil se uprostřed nich a řekl: Pokoj vám (Jan 20,19). Vzkříšený prochází zavřenými dveřmi, ani strach učedníků jej nezadržuje, aby k nim nepřišel zamčenými dveřmi a nepopřál jim pokoj. To je překrásný obraz pro vzkříšení. Dost často zavíráme své dveře před druhými; nikoho k sobě nenecháváme vstoupit, schováváme se za pancířem strachu. Vzkříšení znamená, že žádný zámek a žádná závora nemohou zadržet Vzkříšeného, aby nedošel k našemu srdci a nevstoupil k nám. A žádné křesťanské společenství, které se vymezuje vůči ostatním, nemůže zabránit, aby sám Vzkříšený nestal v jejich středu a neproměnil jejich soužití.

Anselm Grün – Tajemství velikonoční radosti

Ještě něco mne napadlo to odpoledne v Madrásu: Možná, že pochybnost apoštola Tomáše byla zcela jiného druhu, než jakými občas trpíme my, vnuci scientistického a pozitivistického věku, a které si do toho příběhu ukvapeně promítáme; možná apoštol vůbec nebyl jen těžkopádný materialista, neschopný se otevřít tajemství, na něž si nemůže sáhnout.

Tomáš byl muž odhodlaný následovat svého Mistra až k hořké smrti; vzpomeňme, jak reaguje na Ježíšova slova, že je třeba jít k Lazarovi: Pojďme, ať zemřeme s ním! Vzal vážně kříž – a zpráva o zmrtvýchvstání se mu mohla jevit jako příliš levný happyend pašijového příběhu. Možná proto se zdráhal připojit se k radosti ostatních apoštolů a chtěl vidět Ježíšovy rány. Chtěl vidět, zda vzkříšení nevyprazdňuje kříž – teprve pak k němu mohl říci své věřím. Neporozuměl nevěřící Tomáš nakonec smyslu Velikonoc hlouběji než ti druzí?

Tomášova nevíra nám pomohla k víře více než víra ostatních učedníků, napsal v homilii na tento text evangelia svatý papež Řehoř Veliký. Ježíš k Tomášovi přichází a ukazuje mu své rány: Hle, utrpení (žádné utrpení) není lacině smazáno a zapomenuto! Rány zůstávají ranami. Avšak ten, který nesl nemoci nás všech, prošel věrně i branou pekel a smrti: a je tu dále (nepochopitelně) s námi. Ukázal, že láska všechno snese; neuhasí ji ani velké vody a řeky ji nezaplaví; láska je silná jako smrt – ba silnější než ona. Láska je ve světle této události hodnotou, kterou nesmíme vydat na pospas sentimentalitě; znamená sílu – jedinou sílu, která přežívá samu smrt a probodenýma rukama vyvrací její brány.

Vzkříšení tedy není happyend, nýbrž pozvání a výzva: Nemusíme a ani nesmíme kapitulovat před ohněm utrpení, i když ho nyní neumíme uhasit. Nesmíme se před zlem chovat tak, jako by mu mělo patřit poslední slovo. Nebojme se uvěřit v lásku i tam, kde podle všech kritérií světa prohrává. Mějme odvahu proti moudrosti tohoto světa vsadit na bláznovství kříže!

Možná že Ježíš tím, že vzkřísil Tomášovu víru dotykem ran, mu chtěl říci přesně to, co se mi jako bleskem otevřelo v sirotčinci v Madrásu: tam, kde se dotkneš lidského utrpení (a možná jenom tam!), tam poznáš, že já jsem živ, že já jsem to. Potkáš mne všude tam, kde lidé trpí. Neuhni přede mnou v žádném z těchto setkání. Neboj se! Nebuď nevěřící, nýbrž věř!

Hospodin Staré smlouvy se zjevil Mojžíšovi v ohnivém keři; jeho Jednorozený, náš Pán a náš Bůh, se zjevuje v ohni utrpení, v kříži – a my natolik porozumíme jeho hlasu, nakolik bereme na sebe svůj kříž a jsme připraveni nést i břemena druhých, nakolik se jizvy světa – jeho jizvy – stávají pro nás výzvou.

Tomáš Halík – Dotkni se ran